

B en W-voorstel

portefeuillehouder

G. Hofstede

begrotingsprogramma

5 Bestuur & Veiligheid

draagt bij aan Global Goal(s)

11 Duurzame steden en
gemeenschappen

17 Partnerschappen om
doelstellingen te bereiken

b en w-vergadering

08-03-2022

agendapunt

bijlage(n)

rol raad

Ter kennisneming

onderwerp

Gebiedsuitwerkingen verstedelijkingsstrategie

INHOUD VOORSTEL

1. Besluiten om in te stemmen met de 'Opgavebeschrijvingen Verstedelijkingsstrategie - Onderzoeksagenda voor Gebiedsuitwerkingen' (PosadMaxwan, 7 februari 2022) en deze te benutten bij het:
 - Opstellen van gebiedsuitwerkingen per deelgebied, die opgenomen worden in de definitieve verstedelijkingsstrategie.
 - Vastellen van de ruimtelijke en programmatische keuzes en deze in te brengen in het Verstedelijkingsakkoord.
2. Besluiten om de bijgevoegde raadsinformatiebrief 'Voortgang Verstedelijkingsstrategie' vast te stellen.

1 Wat is de aanleiding?

In het najaar van 2021 is het 1^e deel van de Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley vastgesteld. Gemeenteraden in de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen en Regio Foodvalley stelden toen het zogenoemde verstedelijkingsconcept vast. Ook Provinciale Staten van Gelderland en Utrecht stemden in. Dit verstedelijkingsconcept bevat het *perspectief* voor de Groene Metropool (zoals we onze beide regio's samen noemen) en de ontwerpprincipes voor de 4 bouwstenen leefomgeving, mobiliteit, economie en wonen. Ook is in overleg met het Rijk dit 1^e deel vastgesteld als inhoudelijke basis voor verdere samenwerking in de Groene Metropool.

Het op hoofdlijnen geformuleerde verstedelijkingsconcept is geconcretiseerd in de gebiedsuitwerkingen voor de acht deelgebieden. Als eerste stap in deze gebiedsuitwerkingen zijn nu opgavebeschrijvingen opgesteld. Dit zijn onderzoeksagenda's per deelgebied.

Met als motto 'Meer landschap, meer stad' beschrijft de verstedelijkingsstrategie welke voorwaarden en principes nodig zijn voor zowel groei als versterking van de groene

leefkwaliteit. Dit vergt nauwe samenwerking tussen alle overheden (regio(gemeenten), waterschappen, provincies en Rijk), maatschappelijke partners en het bedrijfsleven.

Gemeenteraden in de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen zijn vanaf oktober 2020 geïnformeerd over de visie, agenda, opgaven en voortgang. Onder andere via:

- de Contourennotitie (oktober 2020) én
- twee webinars over de Verstedelijkingsstrategie (in april 2021).
- consulatie van de gemeenteraden plaatsgevonden over perspectief en ontwerpprincipes (medio mei 2021).
- Vaststelling van het Verstedelijkingsconcept ('Deel I') door de gemeenteraden (najaar 2021).

Gezien de kaderstellende rol van de gemeenteraden is het van groot belang hen intensief te blijven betrekken zodat bijvoorbeeld ook de link met een Omgevingsvisie blijvend goed gemaakt kan worden. De voortgang tot nu toe en de hoofdlijnenplanning voor het vervolg, is/wordt in een raadsinformatiebrief (met bijbehorende procesplanning) nu ook gedeeld met gemeenteraden. Zie ook 'Vervolg'.

2 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?

- Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (2020)
- Raadsmemo 'Verstedelijkingsstrategie regio Arnhem-Nijmegen-FoodValley' (besluit B&W oktober 2020, ter kennisname naar de gemeenteraad)
- Contourennotitie - Uitgangspunten verstedelijkingsstrategie Arnhem-Nijmegen-FoodValley' (besluit B&W 27 oktober 2020, ter kennisname gemeenteraad)
- 1^e deel van de Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley (verstedelijkingsconcept, besluit raadsvergadering 28 september 2021)

De gebiedsuitwerking Veluwe sluit inhoudelijk uitstekend aan bij onze vigerende beleidsvisies zoals de Omgevingsvisie Buitengebied, onze structuurvisies voor de dorpen Velp, Rheden, Dieren, de structuurvisie Kleine Kernen, de structuurvisie Rivierklimaatpark en het Masterplan Veluwezoom.

3 Wat willen wij bereiken op de genoemde Global Goal(s)?

Op de Global Goals dragen wij bij aan een duurzame leef en werkomgeving.

4 Wat gaan wij ervoor doen?

Opgavebeschrijvingen geven richting aan noodzakelijke concretisering

De opgavebeschrijvingen beschrijven per deelgebied: positionering, integrale onderzoeksvraag en kernopgaven (gerelateerd aan de bouwstenen) met mogelijke oplossingsrichtingen. De uitwerkingen kennen grotendeels eenzelfde opzet maar variëren vanwege verschillen tussen deelgebieden.

De huidige opgavebeschrijvingen bevatten de onderzoeksvragen die beantwoord moeten worden om te komen tot een definitieve gebiedsuitwerking. Bij de gebiedsuitwerkingen worden alle relevante partners betrokken. Uiteindelijk worden de gebiedsuitwerkingen eind dit jaar als 'Deel II' toegevoegd aan de Verstedelijkingsstrategie.

Kern uit opgavebeschrijvingen geeft basis voor gesprek met Rijk over Verstedelijkingsakkoord

Naast de ambities in de individuele gebieden zijn er ook hoofdlijnen te onderscheiden. We noemen dit kernopgaven die voor (grote delen van) van de regio randvoorwaardelijk zijn om de benodigde groei te kunnen accommoderen (op de in het 1^e deel van de Verstedelijkingsstrategie beschreven wijze). In de gebiedsuitwerkingen zal blijken op welke wijze deze opgaven randvoorwaardelijk zijn voor de benodigde groei en ontwikkeling.

Het gaat dan onder andere om:

- Versterken groen-blauw landschappelijk raamwerk (zoals natuurherstel en -ontwikkeling, uitloopgebieden en groene corridors, klimaatadaptieve maatregelen);
- Verbeteren leefbaarheid en duurzaamheid van bestaande wijken (zoals groen in de bebouwde omgeving, betaalbare oplossingen energietransitie);
- Doorontwikkelen grote corridors, zoals weg en spoor (A1, A12, A15, A50), stations en mobiliteitshubs);
- Versnellen mobiliteitstransitie (zoals verbeteren OV, fietsstimuleren, verminderen autogebruik);
- Versterken regionale werk- en leerlocaties (zoals campussen en intensiveren en transformeren van grootschalige werklocaties);
- Versnellen transformatie naar circulaire economie (zoals circulaire woningbouw, transitie naar kringlooplandbouw, lokale/regionale energievoorzieningen);
- Woningtekort inlopen met kwalitatieve en betaalbare woningbouw (zoals vergroten plancapaciteit, conceptueel bouwen);
- Realiseren binnenstedelijke verdichting (zoals afdekken publieke onrendabele top woningen, geconcentreerd in de drie sleutelgebieden).

De ambities in de gebieden én bovenstaande kernopgaven zijn twee lijnen waarmee we voor de regio de komende maanden bouwen aan de gebiedsuitwerkingen en het Verstedelijkingsakkoord. Voor een deel bevat dit akkoord naar verwachting concrete afspraken over te realiseren ontwikkelingen maar ook procesafspraken over wat verder moet worden uitgewerkt, de onderlinge samenwerking en de organisatie van de uitvoering. Het streven is om de hoofdlijnen met het Rijk af te spreken in juli 2022. Tijdens het BO-MIRT van november 2022 kunnen deze afspraken worden aangescherpt en aangevuld.

De Verstedelijkingsstrategie helpt de Omgevingsvisies: als input of bij de uitvoering. Als regio laten we zien hoe we bij kunnen dragen aan nationale doelen, in lijn met de propositie die we al eerder aan het Rijk hebben toegezonden als reactie op het ontwerp van de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). Tegelijkertijd helpt de verstedelijkingsstrategie bij het realiseren van eigen ambities. Door ons te concentreren op het schaalniveau van de gecombineerde regio en tegelijkertijd goed in- en uit te zoomen naar lokaal en (sub)regionaal niveau, komen we tot relevante input voor lokale ontwikkelingen. Zo kunnen we verbinding maken met bijvoorbeeld onze lokale Omgevingsvisies en daaraan een extra stimulans geven. Omdat onder andere woningmarkt, economie en mobiliteitsnetwerk (boven)regionaal zijn, biedt de strategie op dat schaalniveau input voor het opstellen van komende of te actualiseren Omgevingsvisies of draagt juist bij aan uitvoering van recent vastgestelde Omgevingsvisies.

De gemeente Rheden is volledig gesitueerd in de Gebiedsuitwerking Veluwe (GBU Veluwe). Zowel bestuurlijk als ambtelijk zijn wij "trekker" van de deelproces. Daarbij hebben wij geconstateerd dat er grote bestuurlijke eenstemmigheid is bij de andere deelnemende gemeenten (Rozendaal, Arnhem, Renkum, Wageningen, Ede en Barneveld) en de betrokken provinciale bestuurders.

De woningbouwopgave biedt ons kansen om binnen de contouren van onze woonvisie bij te dragen aan het oplossen van de grote maatschappelijke woningnood. Substantiële woningbouw kan bovendien een sociaal economische impuls geven aan onze lokale samenleving. Dit is met name kansrijk daar waar dit gecombineerd kan worden met wijkverbetering of herbestemming van bedrijfslocaties bij vertrekkende industrie.

Het vervolgproces van de Verstedelijkingsstrategie kent twee (onderling verbonden) onderdelen:

- **Concretiseren van de gebiedsuitwerkingen**
- **Komen tot een Verstedelijkingsakkoord met het Rijk.**

De komende periode worden bestuurders in drie opeenvolgende fasen bij het proces en de besluitvorming betrokken:

- De voortgang tot nu toe en de hoofdlijnenplanning voor het vervolg wordt nu met een raadsinformatiebrief gedeeld met de raden/staten. Overige stakeholders worden geïnformeerd via een persbericht op 9 maart 2022.
- In mei/juni 2022 worden colleges en raden/staten met een consulterende ronde betrokken bij de gebiedsuitwerking voor het betreffende deelgebied. Het resultaat daarvan is de basis van de Uitvoerings- en Investeringsagenda (UIA) en wordt verbonden met het verstedelijkingsakkoord.
- Uiteindelijk wordt dit alles toegevoegd aan het Verstedelijkingsconcept ('Deel I') en wordt als 'Deel 2' een integraal onderdeel van de definitieve verstedelijkingsstrategie. Hierin worden de opmerkingen van raden en staten bij de raadsbehandeling bij vaststelling van deel I meegenomen.

Zo geven we datgene vorm wat nodig is om ambities waar te maken.

5 Wat zijn de financiële consequenties?

Dit voorstel heeft geen financiële consequenties. Als uit de Verstedelijkingsstrategie financiële consequenties volgen, vindt hierover aparte besluitvorming plaats.

6 Wat zijn de risico's?

De Verstedelijkingsstrategie schetst een zogenaamd 'adaptief ontwikkelpad'. We bedoelen daarmee dat de strategie ook inzicht geeft in welke keuzes op een later moment worden genomen. We gaan een langjarige samenwerking aan en voor veel mogelijke oplossingsrichtingen of maatregelen is nog nader onderzoek nodig. Daarmee staat nog niet alles vast en is er nog flexibiliteit. Als kader hanteren we daarbij perspectief en ontwerpprincipes uit het Verstedelijkings-concept ('Deel I'). Op deze manier geven we een langjarige samenwerking met het Rijk vorm.

7 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?

Gemeenteraden in de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen zijn vanaf oktober 2020 eerder al op de hoogte gebracht met de Contourennotitie (oktober 2020) én twee webinars in april 2021 over de Verstedelijkingsstrategie. Medio 2021 heeft consulatie van de gemeenteraden

plaatsgevonden over perspectief en ontwerpprincipes. In het najaar 2021 stelden zij het Verstedelijkingsconcept vast ('Deel I').

8 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?

Relevante stakeholders worden geïnformeerd via een persbericht op 9 maart 2022. Dit gebeurt in regionaal verband.

9 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?

Een evaluatie is niet aan de orde.

De Steeg,